

Onderwerp

Eenzaamheid: stand van zaken uitvoering regionale aanpak

Kern mededeling:

Op 8 oktober 2021 vond de aftrap plaats van de regionale aanpak Eenzaamheid in De Kubus in Lelystad. Er vonden gesprekken plaats met experts en ervaringsdeskundigen en presentaties over mooie praktijkvoorbeelden. Een beperkt aantal genodigden waren live aanwezig (in verband met corona); via de livestream hebben anderen kunnen meekijken. De opname van de bijeenkomst is na afloop gedeeld met genodigden en via LinkedIn, zodat de bijeenkomst ook terug gekeken kon worden. De aanpak is door de corona-epidemie een aantal maanden later gestart dan gepland. Rekening houdend met deze vertraging ligt de uitvoering op schema. In deze mededeling nemen we u mee in waar we eind 2021 staan.

Mededeling:

Eenzaamheid is een hardnekkig probleem dat breed speelt in Flevoland en tijdens deze corona-periode sterk is toegenomen. Veel partijen zijn actief op dit gebied en de regionale aanpak richt zich op kennis bundelen en delen, samenwerking bevorderen en monitoring. Conform de wens vanuit de Staten sluiten we aan op behoeften van gemeenten en andere betrokken organisaties.

Inventarisatie

Om inzicht te krijgen in wensen en behoeften als het gaat om ondersteuning bij vernieuwende aanpakken tegen eenzaamheid, delen van kennis en expertise en verder onderzoek zijn gesprekken gevoerd met gemeenten en betrokken organisaties. Genoemde aandachtspunten/vraagstukken zijn onder meer:

- Eenzaamheid bij jongeren - hoe zit het precies en wat kunnen we doen?;
- Kennis en expertise vergroten rondom eenzaamheid bij mensen met een migratie-achtergrond;
- Hoe kunnen nieuw gestarte initiatieven tegen eenzaamheid (zoals lokale co-alities) meer structureel geborgd worden;
- Aantoonbaarheid effect van interventies die gemeenten doen tegen eenzaamheid;
- Wens om van elkaar te leren, elkaar te ontmoeten en uit te wisselen.

Meer algemene vragen gerelateerd aan eenzaamheid zijn:

- Hoe zit het met de bereidheid om toe te geven dat je eenzaam bent en een stap te zetten om hulp te zoeken? Hoe verleiden we mensen om snel een stap te zetten bij beginnende eenzaamheid? En moet er niet een andere term komen voor 'eenzaamheid' die mensen minder in hokjes plaatst?;
- Wat is de impact van corona op eenzaamheid op de korte, middellange en langere termijn en wat betekent dit voor beleid en praktijk?;
- We krijgen signalen dat veel ouderen in het ziekenhuis komen, zonder echte medische oorzaak, maar dat er onderliggende zaken, zoals eenzaamheid spelen. Hoe zit dat en wat kunnen we hiermee?;
- De bevolking verouderd en de sociale samenhang verandert (neemt af): wat betekent dit voor het vraagstuk 'eenzaamheid'?

Registratienummer

2885505

Datum

21 december 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2885505

Voorbeelden van lokale ontwikkelingen

- Ervaringen met het ontwikkelen van een brede coalitie tegen eenzaamheid (Lelystad en Dronten);
- App die professionals helpt om te onderzoeken in welke fase iemand zich bevindt en vervolgens wat de beste aanpak is in relatie tot de lokale sociale kaart (Almere);
- App voor inwoners met informatie over eenzaamheid en activiteiten rondom sport, cultuur en welzijn (Lelystad);
- Training voor vrijwilligers die ouderen bezoeken om eenzaamheid te signaleren (Lelystad);
- Omgevingsgerichte aanpak met behulp van het 'IJslands preventiemodel' (Urk);
- Samenwerking met bedrijfsleven (Lelystad).

Maatwerkondersteuning gemeenten

Inmiddels is Flever (nieuwe naam van CMO Flevoland) gestart met ondersteuning van de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Dronten. Daarbij wordt aangesloten op de lokale behoefte:

- Dronten: procesbegeleiding bij convenant en beleid samenwerking MeerSamen (brede coalitie van samenwerkende partijen);
- Lelystad: procesbegeleiding bij coalitie-ontwikkeling, bestendiging samenwerking en ondersteuning bij nieuwe initiatieven (o.a. jeugd en samenwerking bedrijfsleven);
- Noordoostpolder: procesbegeleiding bij de uitvoering van het lokaal preventie-akkoord, waarbij eenzaamheid een belangrijk thema is.

In Almere en Zeewolde zijn ook wensen geuit voor maatwerkondersteuning. Een van de vragen betreft kwalitatief onderzoek naar interventies bij mensen met een migratie-achtergrond. Hier worden begin 2022 nadere afspraken over gemaakt.

Uitwisseling kennis en expertise

Aan de hand van de inventariserende gesprekken is het volgende in gang gezet:

- Ondersteuning bij de organisatie van de Lelystadse conferentie Een tegen Eenzaamheid. Hieruit komen mooie voorbeelden die gedeeld kunnen worden met andere gemeenten (bijvoorbeeld workshops eenzaamheid en bedrijfsleven, eenzaamheid bij oudere migranten door onderzoeker movisie in samenwerking met moskee Lelystad).
- T.a.v. het project Summer's Cool in Lelystad voor kinderen/ jongeren waarvan de ouders geen geld hebben om op vakantie te gaan, is kennisuitwisseling voorbereid.

Voor volgend jaar staan op de planning: een bijeenkomst met beleidsmakers van o.a. gemeenten (20 januari), overleg met de Flevolandse welzijnsinstellingen (februari) en een provincie brede conferentie in juni 2022. Verder worden in 2022 kennis, expertise en praktijkvoorbeelden van succesvolle initiatieven gedeeld via website en 'socials' van Flever en WEL in Flevoland.

Onderzoek

Daarnaast volgen we ook wat goed of minder goed gaat (monitoring), waar dat aan ligt en wat we ervan kunnen leren. Flever heeft de beschikbare data van GGD, gemeenten en coronapeiling van de provincie geïnventariseerd. In samenwerking met Zorgfocuz wordt gewerkt aan het verkrijgen van inzicht in 'eenzaamheid' in relatie tot de domeinen participatie, woonomgeving en de digitale omgeving. Tenslotte doet Flever samen met de GGD de monitoring van de uitvoering van het Lokaal Preventie Akkoord in de Noordoostpolder.

Alle onderzoekactiviteiten vinden plaats in samenhang met het dashboard positieve gezondheid van WEL in Flevoland (uitbreiding op de bestaande GGD-monitor).

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2885505

Inmiddels is in november gestart met de 3^e coronapeiling om te zien hoe de cijfers zich ontwikkelen. De verwachting is dat het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt gestegen zal zijn ten opzichte van afgelopen zomer door de strengere coronamaatregelen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Aanpak Eenzaamheid (vorige mededeling d.d. 27 april 2021)	2776401	Ja

Onderwerp

Aanpak Eenzaamheid

Kern mededeling:

Eenzaamheid is een toenemend probleem in onze samenleving dat wordt versterkt door de Corona-pandemie. Ook in Flevoland is deze ontwikkeling aanwezig, hoorbaar en zichtbaar. Provinciale Staten hebben nadrukkelijk aandacht gevraagd voor deze ontwikkeling en in de Najaarsnota 2020 budget beschikbaar gesteld om bij te dragen aan het verminderen van eenzaamheid. In deze mededeling informeert GS Provinciale Staten over de Flevolandse aanpak en monitoring van de ontwikkelingen.

Mededeling:

Eenzaamheid heeft negatieve gevolgen voor de gezondheid. De gevolgen van eenzaamheid (zoals depressie) drukken op de mate van participatie en daarmee op de individuele veerkracht en draagkracht van de samenleving als geheel. Ook in Flevoland is deze ontwikkeling aanwezig, hoorbaar en zichtbaar. Dit bevestigt het onderzoek dat 'Citizens' in september 2020 uitvoerde in opdracht van de provincie. In het onderzoeksrapport wordt o.a. aangegeven: *"Een van de veel genoemde gevolgen van de coronamaatregelen is toegenomen eenzaamheid. Veel van de maatregelen zijn erop gericht om sociale contacten van mensen te beperken. Uit het onderzoek blijkt dan ook dat 36% van de inwoners zich eenzamer voelt. Vooral onder alleenstaanden (zowel jongeren als ouderen) is de eenzaamheid toegenomen. In deze groep geeft 49% aan dat zij zich eenzamer voelen door de coronamaatregelen"*.

CMO-Flevoland is gevraagd een voorstel uit te werken voor een aanpak eenzaamheid en daarbij gebruik te maken van bestaande expertise en ervaring. De voorgestelde aanpak op eenzaamheid is in nauwe verbinding met het programma *WEL in Flevoland* (preventie en positieve gezondheid) tot stand gekomen. Enerzijds vanwege de raakvlakken op inhoud - de relatie tussen eenzaamheid, veerkracht en gezondheid - anderzijds om aan te sluiten op de monitor positieve gezondheid die binnen *WEL* ontwikkeld wordt. De GGD trekt sinds begin 2019 de werkgroep monitoring positieve gezondheid bestaande uit Proscop, CMO en overheden. Na een inventariserende fase (2019) is deze werkgroep nu een realistische monitor aan het samenstellen die zoveel mogelijk gebruik maakt van bestaande data. Het monitoren van eenzaamheid sluit daarbij aan waardoor inbedding en continuïteit gewaarborgd worden.

De aanpak van CMO sluit aan op landelijke, regionale en lokale onderzoeken en signalen. Met de voorgestelde aanpak wordt naar samenwerking gezocht met lopende (onderzoeks)initiatieven op het gebied van eenzaamheid. Dit gaat in ieder geval om het onderzoek van de provincie Zuid Holland naar eenzaamheid (uitgevoerd door Zorgfocuz en HHM) en de evaluatie van de campagne 'Eén tegen eenzaamheid' van het Ministerie van VWS (uitgevoerd door HHM).

De activiteiten en aanpak zijn aanvullend op lokale initiatieven en maken lokaal maatwerk mogelijk. CMO heeft bij gemeenten gepeild wat de behoefte is en welke initiatieven er al lopen. Deze informatie is in de voorgestelde aanpak verwerkt.

Registratienummer

2776401

Datum

27 april 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2776401

Tenslotte wordt een deel van het beschikbaar gestelde bedrag ingezet voor aanvullende initiatieven/ pilots. Om tegemoet te komen aan de impact van Corona op eenzaamheid wordt er op dit moment landelijk en lokaal veel geëxperimenteerd met projecten om eenzaamheid tegen te gaan of preventief voor te zijn. Daarnaast worden bestaande succesvolle projecten opgeschaald. Eventuele aanknopingspunten uit de 2e coronapeiling kunnen binnen dit pilotbudget ook een follow up krijgen. Naar verwachting wordt de tweede coronapeiling in de periode mei-juni uitgezet.

Via de GS-besluitenlijst bent u geïnformeerd over de in mandaat genomen begrotingswijziging.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)